

Hodnocení plnění priorit resortu práce a sociálních věcí od května 2009 do května 2010

Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) splnilo či průběžně plní všech devět priorit, které si stanovilo na období od května 2009 do května 2010. Na tiskové konferenci s názvem „Činnosti resortu práce a sociálních věcí v uplynulém roce: zhodnocení“ to uvedl ministr práce a sociálních věcí Petr Šimerka. **Čtyři základní cíle MPSV splnilo.** Dalších **pět úkolů dlouhodobého či strategického charakteru se plní průběžně.** Část jedné priority, týkající se legislativních prací na **zákoníku práce**, byla **zrušena.** Důvodem byly především **rozdílné postoje sociálních partnerů** k obsahu návrhu novely a změna politické situace.

O některých úkolech bylo rozhodnuto či jejich plnění začalo už před květnem 2009. Z hodnocení činnosti vyplývá, že **resort** práce a sociálních věcí v uplynulém roce fungoval **bez výrazných problémů. Úspěšně se dokončily akce vyplývající z předsednictví České republiky Evropské unii.** Více informací o českém předsednictví v oblasti zaměstnanosti a sociálních věcí najdete na http://www.mpsv.cz/files/clanky/7429/02072009_4.pdf.

Protikrizová opatření

Do činnosti MPSV se výrazně promítla světová hospodářská krize a s ní spojená rostoucí nezaměstnanost: to si vyžádalo řadu protikrizových opatření. V působnosti MPSV se mimo jiné realizovaly dva protikrizové projekty financované z prostředků Evropského sociálního fondu (ESF) s názvem „Vzdělávejte se!“ (dosud se zúčastnilo celkem 1 780 zaměstnavatelů, bylo podáno 10 310 žádostí o finanční podporu a schváleny byly dohody o poskytnutí příspěvku v celkové výši 750 859 256 Kč) a „Školení je šance“ (schváleno k financování zatím bylo 565 projektových žádostí ve výši cca 2,2 mld. Kč). Dalšími protikrizovými opatřeními byly slevy na pojistném, informace o nich najdete v části Sociální pojištění této zprávy. Rovněž došlo k novele insolvenčního zákona – více si můžete přečíst v části Zaměstnanost a trh práce tohoto dokumentu.

Rodina

Zvýšená pozornost se v uplynulém období věnovala rodinné politice. Mimo jiné došlo ke stabilizaci Úřadu pro mezinárodně právní ochranu dětí (ÚMPOD) a vláda usnesením č. 883 přijala Národní akční plán k transformaci a sjednocení péče o ohrožené děti na období 2009 – 2011 (NAP) Definuje klíčové aktivity nutné pro zvýšení kvality práce s ohroženými dětmi a rodinami. Transformace má čtyři základní cíle:

- snížit počet dětí dlouhodobě umístěných ve všech typech ústavní péče,
- zvýšit životní šance dětí, podporovat rozvoj osobnosti dítěte, jeho nadání a rozumové i fyzické schopnosti v co nejširším objemu a zachovávat životní úroveň nezbytnou pro jeho tělesný, duševní, duchovní, mravní a sociální vývoj,
- zvýšit kvalitu práce a dostupnost služeb pro ohrožené děti a rodiny,
- sjednotit postup pracovníků při řešení konkrétní situace ohrožení dítěte.

Kromě toho v listopadu 2009 byly slavnostně vyhlášeny výsledky projektu Obec přátelská rodině 2009. Třetí ročník této celostátní soutěže, jejíž podstatou je podpora prarodinných opatření na úrovni obcí, ministr práce a sociálních věcí Petr Šimerka vyhlásil letos 12. května.

Sociální služby

Od května 2009 do května 2010 pokračovala transformace systému sociálních služeb. V oblasti rozsahu a kvality sociálních služeb mimo jiné došlo ke změnám u příspěvku na péči, řešila se problematika dětí s metabolickými poruchami a byly posíleny odborné kapacity pro zabezpečení přezkumného řízení.

V uplynulém období došlo i ke změně v systému dotací na sociální služby. Mj. se ministři práce a sociálních věcí podařilo prosadit zvýšení celkového objemu finančních prostředků na tuto oblast. A to jak pro rok 2009, tak pro rok 2010. Dotace na sociální služby pro rok 2010 byly nakonec schváleny v celkové výši 6,8 mld. Kč, tj. na základní úrovni roku 2009. Rovněž se zkvalitnil systém poskytování dotací na sociální služby. Změny se týkají mimo jiné evidence a kontroly příjemců dotací ze státního rozpočtu. MPSV v září 2009 zprovoznilo internetovou aplikaci, v níž poskytovatelé sociálních služeb vyplňovali žádosti o dotaci pro období 2010 a odpadly jim tak povinnosti spojené s listinným podáváním žádostí o dotaci.

Sociální pojištění

Jako protikrizové opatření se od srpna 2009 realizovaly slevy na pojistném pro zaměstnavatele. V roce 2009 si vyžádaly celkové výdaje 9,7 mld. Kč, z toho mimořádná sleva na pojistném byla 6,1 mld. Kč a úhrn slev za 5 měsíců 3,6 mld. Kč. V roce 2010 (u slev uplatněných za prosinec 2009) potom dalších 861 mil. Kč. Nárok na slevu uplatnilo zhruba 74 % zaměstnavatelů (z 269 tisíc zaměstnavatelů jen okolo 200 tisíc). Vzhledem k úsporným opatřením se slevy na pojistném od ledna 2010 zrušily.

V resortu práce a sociálních věcí se věnovala trvalá pozornost i náběhu novému systému nemocenského pojištění. A v roce 2009 došlo také ke sloučení lékařské posudkové služby (LPS) pod hlavičkou České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ).

Změnu zaznamenaly i důchody. V rámci pokračující důchodové reformy se mj. zvýšila věková hranice pro odchod do penze a prodloužila se doba pojištění potřebná pro nárok na starobní důchod. Nově se také od 1. ledna 2010 zavedl třístupňový systém invalidity. Na expertní a analytické úrovni v rámci Poradního expertního sboru ministra financí a ministra práce a sociálních věcí dále pokračovaly práce na důchodové reformě. Závěrečná zpráva bude připravena v červnu 2010.

Výrazným tématem roku 2009 byla i vracení pojistného za 1. pololetí roku 2007. Věc se dostala až k Nejvyššímu správnímu soudu, který v únoru 2010 rozhodl, že povinnost platit a odvádět pojistné na sociální zabezpečení existovala vždy, tedy i v prvním pololetí 2007.

Zaměstnanost a trh práce

Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) v uplynulém období v kontextu s rostoucí nezaměstnaností zvýšilo objem finančních prostředků na poradenství, rekvalifikace, vytváření společensky účelných míst a veřejně prospěšné práce. Došlo také k posílení úřadů práce o nové pracovníky, jejich mzdy jsou hrazeny z prostředků Evropského sociálního fondu (ESF).

Výrazně se zvýšil objem peněz na podpory v nezaměstnanosti, v roce 2009 se ve srovnání s předchozím rokem zdvojnásobil a dosáhl tak celkové částky cca 15,1 mld. Kč.

Vysoká nezaměstnanost vedla MPSV k doporučení, aby všechny úřady práce důsledně monitorovaly trh práce a vydávaly povolení k zaměstnání pro cizince se zvýšenou obezřetností. Opatření se týkala cca 66 000 cizinců z tzv. třetích zemí, kteří v České republice už pracují, i nových žadatelů.

Kromě toho vstoupila v účinnost novela insolvenčního zákona. Díky ní začali mít zaměstnanci firem, které se ocitly v platební neschopnosti, lepší možnosti pro uplatnění mzdových nároků včetně odstupného. Mohou si nově vybrat, za které měsíce tzv. rozhodného období uplatní mzdové nároky – místo zaměstnavatele v platební neschopnosti je vyplácí stát. Rozhodné období se novelou prodloužilo, trvá sedm měsíců místo původních šesti. Lhůta pro podání žádosti týkajících se mzdových nároků se novelou také prodloužila, původně byla jednoměsíční, nově je 5 měsíců a 15 dnů ode dne, kdy úřad práce zveřejnil na úřední desce informace o zaměstnavatelích, jejichž zaměstnanci mohou dlužné mzdové nároky uplatnit.

Významná byla i činnost Evropských služeb zaměstnanosti (EURES). Český EURES pod hlavičkou MPSV mj. zajišťoval databázi volných pracovních míst, připravoval výběrová řízení, životopisy uchazečů o zaměstnání apod. Rovněž zorganizoval řadu akcí, například to loni na podzim byly konzultační dny, kde lidé mohli získat informace o práci v zemích Evropské unie. Uspořádal také mezinárodní veletrh pracovních příležitostí JOBDAYS 2010.

Finanční činnosti

MPSV se také podílelo na přípravě návrhu státního rozpočtu na rok 2010 s tím, že 95 % výdajů resortu, tj. kapitoly 313 – MPSV, je mandatorní povahy. Na rok 2010 byly příjmy kapitoly 313 - MPSV schváleny ve výši 362 739 571 tis. Kč. Největší část příjmů resortu práce a sociálních věcí přitom tvoří příjmy z pojistného na sociální zabezpečení, zajišťují téměř 35 % příjmů státního rozpočtu. Výdaje kapitoly 313 - MPSV na rok 2010 byly schváleny ve výši 476 488 541 tis. Kč. Nedílnou součástí přípravy rozpočtu kapitoly 313 - MPSV na rok 2010 byla spolupráce resortu práce a sociálních věcí na přípravě tzv. úsporného balíčku, účinného od ledna 2010.

Ostatní činnosti

V uplynulém období MPSV připravilo nebo se významně podílelo na přípravě 14 zákonů a 11 nařízení vlády. Také vydalo 7 vyhlášek. Bohatá byla i komunikační, ediční a analytická činnost resortu. Například od května 2009 do 20. května 2010 jen samotné MPSV vydalo 168 tiskových zpráv, uspořádalo 22 tiskových konferencí a dalších akcí pro média a odpovědělo na 1 573 dotazů sdělovacích prostředků. V rámci konzultačních dnů pro veřejnost poskytli odborníci MPSV informace 1 084 klientům. MPSV se také významně podílelo na přípravě Exit strategie a návrhu Konvergenčního programu. Z velké části rovněž koordinovalo činnost Rady hospodářské a sociální dohody (RHSD).

Štěpánka Filipová
vedoucí oddělení styků s veřejností
a tisková mluvčí